

“**Loekasjenko is wreder geworden, want hij begrijpt dat hij het imago van sterke leider is kwijtgeraakt**

‘Ramp’ volgens pedagogen, virologen dringen aan op voorzichtigheid

Terug naar school, weer dat masker op?

Morgen moet duidelijk zijn in welke omstandigheden leerlingen op 1 september weer naar school gaan. Virologen en pedagogen staan tegenover elkaar in een symbolische strijd: moeten er nog mondmaskers zijn?

MICHIËL MARTIN

Een nieuw schooljaar zonder coronamaatregelen en dus ook zonder mondmaskers. Eind vorig schooljaar was minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA) erg duidelijk over zijn wens. Of hij zijn zin krijgt, wordt morgen beslist. Dan zitten alle betrokkenen uit het Vlaamse onderwijs - zo’n vijftig stemmen waaronder de regering, de koepels en de vakbonden - rond de tafel.

In de aanloop naar dat overleg bracht een advies van de expertengroep GEMS een ander perspectief aan de oppervlakte: zeker in het middelbaar laten de coronacijfers niet toe om de mondmaskers te lossen. In het lager onderwijs zouden alleen leerkrachten een masker moeten dragen, maar wel louter als ze zich buiten hun klasbubbel begeven. Die blijft tijdens activiteiten of lunch bestaan.

De vaccinatiecampagne liet het beste verhoppen. Ongeveer twee derde van de 12- tot 17-jarigen zit op schema voor een volledige vaccinatie op 1 september. Maar volgens GEMS-lid Geert Molenberghs (UHasselt/UAntwerpen) noopt de deltavariant tot voorzichtigheid. “Vlaanderen dreigt rood te kleuren. In landen zoals Israël, waar zelfs weer een lockdown op tafel ligt, zien we na een tijd ook een dalende immuniteit.”

Molenberghs stelt dat de maskers op 1 september een extra beschermingslijn kunnen zijn, zeker met het oog op de vele kinderen die vanuit rode reiszones terugkeren. “Liever nog wat maatregelen dan om de haverklap klassen te moeten sluiten. Als we na een tijd zien dat de zaak onder controle is, kunnen we afbouwen.”

Pedagogen kijken met gemengde gevoelens naar die afweging. “Het is logisch dat de virologen op één staan, maar er moet ook oog zijn voor het bredere plaatje”, zegt Pedro De Bruyckere (Arte-

veldehogeschool). Hij verwijst naar het advies van de Hoge Gezondheidsraad om de geestelijke gezondheid te laten primeren. “Voor een kind geldt in de schoolomgeving: hoe normaler, hoe beter.”

Mondmaskers zijn een “pedagogische ramp”, stelt onderwijsexpert Dirk Van Damme op Twitter. Cognitief psycholoog Wouter Duyck (UGent) treedt hem bij: “Het lijkt geen twijfel dat zo’n masker een beklemmend gevoel kan geven en de concentratie wegneemt. Gezichten dragen nu eenmaal veel belangrijke, emotionele informatie. Kinderen van 6 of 7 jaar zien al anderhalf jaar een leraar van wie de helft van het gezicht bedekt is.”

Volgens Duyck tonen sommige studies aan dat er een meetbaar effect is op de luchtkwaliteit in zo’n mondmasker en dus op de cognitieve prestaties. “Daar is onenigheid over in de literatuur, ook al omdat er geen studie is die kijkt naar leerlingen die acht uur in de klas zitten met maskers die al een week in hun boekentas zitten. Maar dat is wel de realiteit.”

Beide experts vinden het wrang dat er weer met een vergrootglas naar het onderwijs wordt gekeken terwijl voetbalstadions of festivalterreinen vollopen. “Op kantoor zie ik dat de maskerregel amper nageleefd wordt”, zegt Duyck. “Daar is het al vaak business as usual, maar daar zie ik geen discussie over.”

De Bruyckere noemt het een extra pedagogische dimensie: “De voorbije maanden is constant gewezen op de beloningen die kunnen volgen als we ‘ons best doen’. Maar voor kinderen en jongeren blijven die vaak uit. Als we nu, als een van de beste van de vaccinatieklas, die regels aanhouden, dreigt een zekere apathie: ‘Waarom hebben we zo hard ons best gedaan?’ Veel jongeren voelen zich al een beetje vergeten. En ook bij leerkrachten hoor ik heftige reacties.” Gezien het lerarentekort vroeger opspeelt dan ooit (*DM 14/08*), maakt De Bruyckere zich zorgen. “We moeten opletten dat we geen leraren weggagen.”

Over het voorstel dat hij morgen op tafel legt, wil minister Weyts voorlopig geen details geven. Ook de andere actoren willen nog geen grote uitspraken doen.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen en het Ge-

‘Liever nog wat maatregelen dan om de haverklap klassen te moeten sluiten’

GEERT MOLENBERGHS
BIOSTATISTICUS EN GEMS-LID



Zeker in het middelbaar laten de coronacijfers niet toe de mondmaskers te lossen, stelt expertengroep GEMS in een nieuw advies. © WOUTER VAN VOOREN

meenschapsonderwijs (GO!) hopen op een ‘zo normaal mogelijke’ herstart. “Het welzijn van leerlingen én leerkrachten is onze grootste bekommernis”, zegt Raymonda Verdyck (GO!). “Maar als maatregelen zoals mondmaskerplicht en systematisch testen nodig zijn, zullen we die toepassen.”

Volgens Lieven Boeve (Katholiek Onderwijs Vlaanderen) moeten regels in lijn zijn met de brede samenleving. “Vorig schooljaar eindigde met strengere regels voor het onderwijs, dat heeft tot veel ongenoegen geleid. Het kan niet de bedoeling zijn dat we het nieuwe schooljaar ook zo starten.”

Ook de werkbaarheid blijft een aandachtspunt. Anderhalf jaar al hopt het onderwijs van

protocol naar draaiboek. De recente adviezen van de GEMS laten weer ruimte voor verwarring. In het secundair zouden de maskers af mogen als er in stilte gewerkt wordt en de ventilatie ‘gewaarborgd’ is. Maar een CO₂-meter in de klas, die daar een maatstaf voor kan zijn, lijkt geen prioriteit voor de regering.

“Nochtans kunnen die meters volgens ons het verschil maken”, zegt Nancy Libert (ACOD Onderwijs). “Het argument dat zo’n meter kinderen afschrikt, is nonsens. Als je zoiets duidelijk uitlegt, biedt het net een goede structuur.” Ook experts als De Bruyckere en Van Damme pleiten expliciet voor CO₂-meters.

Doden bij watersnood in Turkije

In Turkije zijn al zeker 62 mensen omgekomen bij hevige overstromingen in het noorden. Het dodental kan nog oplopen omdat veel burgers vermist zijn in de kolkende watermassa’s.

De overstromingen in de provincies Bartın, Kastamonu en Sinop aan de Zwarte Zee zijn veroorzaakt door hevige regenval in de regio sinds afgelopen dinsdag. Volgens autoriteiten is het de grootste natuurramp in vijftig jaar of zelfs een eeuw. Minister Süleyman Soyulu noemde de overstroming donderdagavond bij het rampgebied “de ergste die hij ooit heeft gezien”.

De Turkse president Erdogan heeft de noodtoestand uitgeroepen in de drie provincies.

Reddingswerkers hebben duizenden inwoners geëvacueerd en in veiligheid gebracht. Op beelden is te zien hoe watermassa’s door de straten kollen, bruggen, huizen en wegen vernielen en alles meeslepen: van auto’s tot bomen, dieren en huisraad. Zeker 180 dorpen zitten zonder elektriciteit, veel infrastructuur is dusdanig verwoest dat ze niet meer te gebruiken is.

Turkije werd eerder deze maand ook al geteisterd door de ergste droogte sinds jaren in het zuiden van het land. Als ge-



In Bozkurt in de provincie Kastamonu deed de Ezine-rivier woningen die op de oevers gebouwd waren instorten. © AFP

volg van hevige branden gingen duizenden hectares bos op in vlammen op en moesten inwoners en toeristen worden geëvacueerd. Ook bij deze ramp wordt gewezen naar klimaatverandering. Critici zeggen dat de ramp mede is veroorzaakt door menselijk handelen.

Volgens geologen is zeker in de provincie Kastamonu, waar de meeste doden zijn gevallen, te dicht gebouwd langs de rivierbedding. In de gemeente Bozkurt stonden de woningen eenvoudigweg te dicht bij de Ezine-rivier. In drie dagen tijd viel daar 45 centimeter regen, meldt het Turkse meteorologisch instituut AFAD. (VK)

Kust lokte vorig weekend 200.000 dagjestoeristen

Het mooie weer van afgelopen weekend haalde zo’n 200.000 dagjestoeristen naar zee. Dat blijkt uit cijfers van provinciebedrijf Westtoer. De drukte leidde nergens tot grote problemen. De logiesector aan de kust is tevreden.

Over de hele kust zakten zowel op zaterdag als op zondag 100.000 dagjesmensen af. Westtoer noteerde bezettingen in hotels en andere logies van 90 procent of meer, op zowel vrijdag als zaterdag.

De druktebarometer kleurde vooral op donderdag en zaterdag oranje of ‘zeer druk’. Op zondag was het iets kalmer. Dan kleurde de barometer over

het algemeen groen en geel, wat staat voor gezellig druk. In totaal is de kustbarometer sinds vorige zomer ruim 2,75 miljoen keer geraadpleegd.

Ook in het traditioneel drukke Oostende was de drukte beheersbaar. Met 35.000 bezoekers was zaterdag er de drukste dag. Zo’n 9.500 mensen namen zaterdag de trein naar Oostende, zondag waren dat er 2.000 minder. Voor de drukste stranden werd het aanmeldingssysteem geactiveerd. Op die stranden was het het hele weekend druk. Mensen zonder aanmelding konden wel nog terecht op andere, minder drukke stranden. (BELGA)